

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक एनजीसी-२०१७/(१०/१७)/भाग-१/मशि-४
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : २६ जुलै, २०२२.

- संदर्भ:**
१. शासन निर्णय क्र. एनजीसी/(९९/३६३)/१०९९-मशि ३-दिनांक २९.१२.१९९९
 २. गृह विभाग शासन निर्णय क्र. एनएएक्स-२००४/(प्र.क्र. ४८/विशा.-१(ब)
दिनांक ०७.१२.२००४.
 ३. गृह विभाग शासन निर्णय क्र. एनएएक्स-२००५/(प्र.क्र. १४/विशा.-१(ब)
दिनांक २०.०५.२००५.
 ४. शासन आदेश क्र. एन.जी.सी. २०१०/(२४७/१०)/मशि-४ दिनांक १५.०७.२०१०.
 ५. शासन आदेश क्र. एन.जी.सी. २०१०/(९१/१२)/मशि-४ दिनांक १५.०६.२०१२.
 ६. शासन आदेश क्र. एन.जी.सी. २०१६/(१००/१६)/मशि-४ दिनांक ०५.०८.२०१६.
 ७. शासन आदेश क्र. एन.जी.सी. २०१०/(२४७/१०)/मशि-४ दिनांक १५.०७.२०१०.
 ८. शासन आदेश क्र. एन.जी.सी. २००८/(२०१८/०८)/मशि-३ दिनांक १३.०६.२००८.
 ९. शासन आदेश क्र. एन.जी.सी. २००८/(३१८/०८)/मशि-३ दिनांक ०६.११.२००८.
 १०. शासन आदेश क्र. एन.जी.सी. २०१२/(९१/१२)/मशि-४ दिनांक १५.०६.२०१२.
 ११. शासन आदेश क्र. एन.जी.सी. २०१२/(९१/१२)/मशि-४ दिनांक १२.०६.२०१२.
 १२. शासन आदेश क्र. एन.जी.सी. २०१३/(१००/१३)/मशि-४ दिनांक १५.०७.२०१३.
 १३. संचालक, उच्च शिक्षण, पुणे यांचे क्र. एनजीसी/नक्षल महिला म.वि./नावि/मवि-
३/२०६ दिनांक ०६.०१.२०२२, दि. ०८.०२.२०२२ व दि. १५.०३.२०२२ चे पत्र.

प्रस्तावना :

महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम, १९९४ मधील कलम ८२(५) अन्वये शासनाने संदर्भ क्र. ४ ते ९ मधील शासन निर्णयान्वये एकूण ०९ महाविद्यालयांना कायम विना अनुदान तत्वावर मान्यता दिलेली आहे.

राज्यातील सर्व विभागांचा समतोल शैक्षणिक विकास व्हावा असे शासनाचे धोरण आहे. मागील काही वर्षात नक्षलग्रस्त भागात मुलींच्या महाविद्यालयीन शिक्षणाचे प्रमाण अत्यंत अल्प असल्याने उच्च शिक्षणातील महिलांचे प्रमाण वाढणे आवश्यक आहे. नक्षलग्रस्त भागातील विद्यार्थीनींना उच्च शिक्षणाच्या प्रवाहात आणून त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचा सर्वांगीण विकास करून घेणे ही बाब शैक्षणिक व सामाजिकदृष्ट्या अत्यंत गरजेची आहे. नक्षलग्रस्त क्षेत्रातील मुलींचे एकूण नोंदणी गुणोत्तर (Gross Enrollment Ratio) राज्याच्या सरासरीपेक्षा कमी आहे. राज्याच्या महिलांचा GER २८.०२ टक्के असून नक्षलग्रस्त भागातील विशेषतः गडचिरोली, गोंदिया व भंडारा जिल्ह्याचा GER अनुक्रमे १५.२३, १५.७८ व २२.०३ टक्के आहे.

नक्षलग्रस्त भागातील महिलांच्या शिक्षणाचे नोंदणी गुणोत्तर राज्याच्या सरासरीपेक्षा कमी असल्याचे आढळल्याने व सदर महाविद्यालयांना अनुदान दिल्यास या भागातील मुलींचे शिक्षणाचे प्रमाण वाढेल. ही बाब विचारात घेऊन नक्षलग्रस्त भागात कायम विना अनुदान तत्वावर सुरु असलेल्या व विहित निकष पूर्ण करणाऱ्या एकूण ०५ महाविद्यालयांना अनुदानावर आणण्याचा

प्रस्ताव मंत्रीमंडळ मान्यतेकरीता सादर करण्यात आला असता, नक्षलग्रस्त आदिवासी भागातील कायम विनाअनुदान तत्वावरील महिला महाविद्यालयांना अनुदान मंजूर करण्याबाबत सर्वकष अभ्यास करण्यासाठी मंत्रीमंडळ उपसमिती गठीत करण्यात यावी असा निर्णय दिनांक २०.०६.२०१८ रोजी मंत्रीमंडळ बैठकीमध्ये घेण्यात आला. त्यानुसार तत्कालीन मा. मंत्री (उ.व तं.शि.) यांची एकसदस्यीय मंत्रीमंडळ उपसमिती गठित करण्याचा शासन निर्णय दिनांक ०६.०७.२०१८ रोजी निर्गमित करण्यात आला होता. तसेच, सदर एकसदस्यीय मंत्रीमंडळ उपसमितीस निर्णय घेण्याचे अधिकार राहतील अशी सुधारणा दि ०५.१०.२०१८ च्या शासन निर्णयान्वये करण्यात आलेली आहे. तत्कालीन मा. मंत्री (उ.व तं.शि.) यांच्या एकसदस्यीय मंत्रीमंडळ उपसमितीने शिफारस केलेल्या एकूण ०५ नक्षलग्रस्त महिला महाविद्यालयांना अनुदान देण्यासंदर्भात मा. मुख्यमंत्री व वित्त विभाग यांच्या सहमतीने शासन निर्णय दिनांक ०५.१०.२०१८ रोजी निर्गमित करण्यात आलेला आहे.

ऑक्टोबर २०१९ मध्ये नवीन मंत्रीमंडळ अस्तित्वात आल्यामुळे तत्कालीन मंत्रीमंडळ उपसमिती संपुष्टात आली. त्यानुसार मा. मुख्यमंत्री यांच्या मान्यतेने सदर प्रकरणी मा. मंत्री (उच्च व तंत्र शिक्षण) यांची एकसदस्यीय मंत्रीमंडळ उपसमिती गठीत करण्यासंबंधीच्या शासन निर्णय दिनांक २७.०५.२०२१ रोजी निर्गमित करण्यात आलेला आहे. गठीत करण्यात आलेल्या एकसदस्यीय मंत्रीमंडळ उपसमितीस विभागीय आयुक्त, नागपूर तसेच उपसचिव, मशि हे सहाय्य करतील असे स्पष्ट करण्यात आलेले आहे. मंत्रीमंडळ उपसमितीच्या दिनांक ०९.०६.२०२१ रोजीच्या बैठकीत घेण्यात आलेल्या निर्णयानुसार संचालक, उच्च शिक्षण, पुणे यांनी संदर्भाधीन क्रमांक १३ च्या पत्रान्वये १० महिला महाविद्यालयांना अनुदान देण्याचा प्रस्ताव शासनास सादर केला आहे. मंत्रीमंडळ उपसमितीच्या दिनांक २२.०४.२०२२ रोजीच्या बैठकीत घेण्यात आलेल्या निर्णयानुसार ०९ महाविद्यालये शासनाने व विद्यापीठाने घालून दिलेले निकष पूर्ण करीत असून शासन निर्णय दिनांक २९.१२.१९९९ नुसार विद्यार्थी संख्येचे निकष पूर्ण करीत असल्याने या ०९ महिला महाविद्यालयांना अनुदानावर आणण्याची शिफारस मंत्रीमंडळ उपसमितीने त्यांच्या अहवालांमध्ये केली आहे. या शिफारशीस शासन मान्यता प्राप्त झालेली आहे. त्यानुसार नमूद ०९ महिला महाविद्यालये अनुदानावर आणण्याकरीता पुढीलप्रमाणे शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

शासन निर्णय :-

खालील विवरणपत्रात नमूद करण्यात आलेल्या एकूण ०९ महिला महाविद्यालयांना १०० टक्के अनुदानावर आणण्यात मान्यता देण्यात येत आहे.

क्र.	संस्थेचे व महाविद्यालयाचे नाव	जिल्हा / तालुका	मंजूर करण्यात आलेली विद्याशाखा
१	आश्रय शैक्षणिक व सामाजिक विकास संस्था, मरामजोब, पो. मुरदोली, ता. देवरी, जि. गोंदिया संचलित व्ही. कौशल्यायन महिला महाविद्यालय देवरी, जि. गोंदिया	ता. देवरी, जि. गोंदिया	गृहविज्ञान
२	कमल गोविंद युनायटेड वेलफेअर सोसायटी नवेगांव बांध, ता. अर्जुनी मोरगांव, जि. गोंदिया संचलित रुखमा महिला महाविद्यालय नवेगांव - बांध, ता. अर्जुनी मोरगांव, जि. गोंदिया	ता. अर्जुनी मोरगांव, जि. गोंदिया	बी.एस्सी. - गृहविज्ञान

३	स्व. परसराम शिक्षण संस्था, कावरबांध, ता. सालेकसा, जि. गोंदिया संचलित जी. के. कला व विज्ञान महिला महाविद्यालय, कावरबांध, ता. सालेकसा, जि. गोंदिया	ता. सालेकसा, जि. गोंदिया	विज्ञान- बी.एससी.-१२० विद्यार्थी (माध्यम इंग्रजी, हिंदी व मराठी) कला - बी.ए. - १२० विद्यार्थी (माध्यम हिंदी व मराठी)
४	जयभवानी बहुउद्देशीय शिक्षण संस्था, सडक अर्जुनी, ता. सडक अर्जुनी, जि. गोंदिया संचलित एस. चव्हाण महिला महाविद्यालय, मु.पो. ता. आमगांव, जि. गोंदिया	ता. आमगांव, जि. गोंदिया	गृहविज्ञान
५	हनुमान व्यायाम प्रसारक मंडळ चामोर्शी जि. गडचिरोली संचलित शरदचंद्र पवार कला महिला महाविद्यालय चामोर्शी ता.चामोर्शी, जि. गडचिरोली	ता.चामोर्शी जि. गडचिरोली	कला
६	स्व. श्री. मल्लाजी आत्राम बहुउद्देशीय शिक्षण संस्था, अल्लापल्ली संचलित स्व. लक्ष्मीबाई कला, विज्ञान व वाणिज्य महिला महाविद्यालय, आलापल्ली, ता. अहेरी, जि. गडचिरोली	ता. अहेरी जि. गडचिरोली	कला, विज्ञान
७	नाजुका सोसायटी फॉर सोशल अँड अग्री अक्शन ब्राम्हणी, खडकी ता. सडक अर्जुनी, जि. गोंदिया डॉ. श्वेता स्मृती महिला महाविद्यालय, धानोरा, जि. गडचिरोली	ता. धानोरा जि. गडचिरोली	बी.एससी. गृहविज्ञान
८	शिक्षक बहुउद्देशीय शिक्षण मंडळ वाडी नागपूर व्दारा संचलित विमलताई महिला महाविद्यालय, सावली जि. चंद्रपूर	ता. सावली जि. चंद्रपूर	गृहविज्ञान
९	शिक्षक बहुउद्देशीय शिक्षण मंडळ, साईनगर मस्जीदजवळ, वाडी नागपूर व्दारा संचलित श्री. हरीदासन महिला महाविद्यालय, चिंचाळ/बारवा, ता. लाखांदूर, जि. भंडारा	ता. लाखांदूर, जि. भंडारा	गृहविज्ञान

- ज्या महाविद्यालयांची स्थापना होऊन ०५ वर्षे झालेली आहेत त्यांना नॅक मुल्यांकन / पुर्नमुल्यांकन प्राप्त झाल्याशिवाय अनुदान मंजूर करण्यात येऊ नये.
- वरील महाविद्यालयांच्या वेतन अनुदासनावर होणाऱ्या खर्चास विधीमंडळाची मान्यता मिळाल्यानंतर व त्यानंतर उच्चस्तरीय सचिव समितीकडून पदांना मंजूरी मिळाल्यानंतरच्या दिनांकापासून वरील महाविद्यालयांना वेतन अनुदान अनुज्ञेय होईल.
- संचालक, उच्च शिक्षण यांनी सदर महाविद्यालय अनुदानावर आणताना संदर्भीय शासन निर्णय क्र. १ व अनुदानासंदर्भात वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या इतर शासन आदेशान्वये विहित केलेली कार्यपद्धती तसेच बांधिलकी खर्चाच्या संदर्भातील कार्यपद्धती अवलंबली जाईल याची खात्री करावी. तसेच महाविद्यालय अनुदानावर आणण्याकरीता विहित करण्यात आलेल्या सर्व

अटींची पुर्तता झाल्याची खात्री संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी केल्यानंतरच अनुदान वितरणाची कार्यवाही करण्यात यावी.

५. सदर वेतनाचा खर्च “२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण ०३ विद्यापिठीय व उच्च शिक्षण १०४ अशासकीय महाविद्यालयांना व संस्थांना सहाय्य (०१) (०१) अशासकीय कला, विज्ञान, वाणिज्य व विधी महाविद्यालयांना अनुदाने (२२०२ ०८७२) ३६ सहाय्यक अनुदाने (वेतन)” या लेखाशिर्षातून भागविण्यात यावा.
६. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. ६६३/२०२२/व्यय-५ दिनांक २४.०६.२०२२ अन्वये दिलेल्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२२०७२६१३१४२०५००८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(द. रा. कहार)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. मुख्य सचिव यांचे उपसचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. प्रधान सचिव (उ.व. तं.शि.) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
५. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
६. महालेखापाल, १/२, मुंबई/नागपूर
७. विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण, नागपूर.
८. कुलसचिव, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
९. कुलसचिव, गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली
१०. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
११. जिल्हा कोषागार अधिकारी, गडचिरोली, भंडारा, गोंदिया
१२. संबंधित संस्था (संचालक, उच्च शिक्षण यांचे कार्यालय)
१३. कार्यासन - व्यय -५, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१४. कार्यासन -मशि-३, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१५. निवडनस्ती (मशि-४)